

הָיָה תְּמִיד וְיִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא. וּמִתְפַּלֵּל עַל אוֹתוֹ שֶׁלֹּא הִתְעַסֵּק לְשָׁמָּה, שֶׁיֵּבֵא לְהִתְעַסֵּק בֵּה לְשָׁמָּה וְיִזְכֶּה לַחַיֵּי עוֹלָם.

יוֹם אֶחָד רָאָה תַלְמִיד אֶחָד שֶׁהִיָּה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּפְנִיּוֹ מוֹרִיקִים. אָמַר, וְדַאי מְהֵרָה בְּעֵבֶרָה הוּא זֶה. אָחַז אוֹתוֹ לְפָנָיו, וְהִמְשִׁיךְ עָלָיו דְּבָרֵי תּוֹרָה עַד שֶׁהִתְיַשְׁבָּה רֹחוֹ בְּתוֹכוֹ. מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם וְהִלָּאָה שֵׁם עַל רֹחוֹ שֶׁלֹּא יִרְדֹּף אַחַר אוֹתָם הַהֲרֵהוּרִים הַרְעִים וְיִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְשָׁמָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה שְׂבָאִים אֵלָיו הַהֲרֵהוּרִים רְעִים, יִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, וְאִזּוֹ יַעֲבֹרוּ מִמֶּנּוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּשֶׁאוֹתוֹ הִצִּד הָרַע בָּא לְפָתוֹת אֶת הָאָדָם, יִמְשֹׁף אוֹתוֹ לַתּוֹרָה, וְיִפְרֵד מִמֶּנּוּ.

בֹּא רָאָה, שֶׁהִנֵּה שְׁנֵינִי, שֶׁכָּפֹאֶשֶׁר הִצִּד הָרַע הִזָּה עוֹמֵד לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁטִין עַל הָעוֹלָם מִשׁוּם מַעֲשִׂים רְעִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל הָעוֹלָם, וְנוֹתֵן עֲצָה לְבָנָי אָדָם לְהִנָּצֵל מִמֶּנּוּ, וְלֹא יוּכַל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם וְלֹא עַל מַעֲשֵׂיהֶם. וּמָה הִיא הָעֲצָה? לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וְנִצְוֵלִים מִמֶּנּוּ. מִנֵּין לָנוּ? שְׁפָתוּב (סו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר וְדָרֶךְ חַיִּים תּוֹכַחוֹת מוֹסֵר. מָה כְּתוּב אַחֲרָיו? לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁת רָע מִחֻלְקַת לְשׁוֹן נְכָרִיָּה.

זֶהוּ צַד הַטְּמֵאָה. הִצִּד הָאֶחָד - שְׁעוֹמֵד תְּמִיד לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁטִין עַל חֲטָאֵי בְּנֵי הָאָדָם, וְעוֹמֵד תְּמִיד לְהַשְׁטִין לְמִטָּה לְבָנֵי אָדָם. עוֹמֵד תְּמִיד לְמַעַלָּה כְּדִי לְהִזְכִּיר חֲטָאֵי בְּנֵי הָאָדָם וְלְהַשְׁטִין לָהֶם עַל מַעֲשֵׂיהֶם, וּמִשׁוּם שֶׁנִּתְּנוּ בְּרִשׁוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה לוֹ לְאִיּוֹב.

קְיִימָא תְּדִיר לְעֵילָא, בְּגִין לְאִדְפְּרָא חוּבִיָּהוֹן דְּבָנֵי נָשָׂא, וְיִלְעֵבֵד לִיה לְאִיּוֹב.

עַל הַהוּא דְלֹא אִתְעַסֵּק בֵּה לְשָׁמָּה, דִּיִּיתִי לְאִתְעַסְקָא בֵּה לְשָׁמָּה, וְיִזְכֵּי לַחַיֵּי עֲלָמָא.

יוֹמָא חַד, חָמָא חַד תַּלְמִיד דְהָוָה לְעֵי בְּאוּרִייתָא, וְאַנְפוּי מוֹרִיקָן. אָמַר, וְדַאי מְהֵרָה בְּחֻטָּאָה אִיהוּ דְנָא. אֶחִיד לִיָּה לְקַמִּיָּה, וְאַמְשִׁיךְ עָלֵיָּה בְּמַלִּין דְּאוּרִייתָא, עַד דְּאִתְיִישֵׁב רוּחִיָּה בְּגוּיָּה. מִן הַהוּא יוֹמָא וְלְהִלָּאָה, שְׁוִי עַל רוּחִיָּה, דְלֹא יִרְדֹּף בְּתַר אֵינוֹן הַהֲרֵהוּרִין בִּישִׁין, וְיִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא לְשָׁמָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּד חָמִי בַר נָשׁ דְּהַהֲרֵהוּרִין בִּישִׁין אִתְיִין לְגַבִּיָּה, יִתְעַסֵּק בְּאוּרִייתָא, וְכַדִּין יִתְעַבְרוֹן מִנֵּיה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כַּד הַהוּא סְטָרָא בִישָׂא אִתִּי לְמַפְתִּי לִיָּה לְבַר נָשׁ, יְהֵא מְשִׁיךְ לִיָּה לְגַבִּי אוּרִייתָא, וְיִתְפָּרֵשׁ מִנֵּיה.

תָּא חֲזִי, דְהָא תְּנִינָן, דְכַד הָאִי סְטָרָא בִישָׂא קְיִימָא קַמִּיָּה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַסְטָאָה עַל עֲלָמָא בְּגִין עוֹבְדִין בִּישִׁין. קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָס עַל עֲלָמָא, וְיִהִיב עֵיטָא לְבָנֵי נָשָׂא, לְאַשְׁתַּזְבָּא מִנֵּיה. וְלֹא יְכִיל לְשַׁלֵּטָאָה עֲלֵיהוֹן וְלֹא עַל עוֹבְדֵיהוֹן, וּמֵאִי אִיהוּ עֵיטָא, לְאַשְׁתַּדֵּלָא בְּאוּרִייתָא, וְאַשְׁתַּזְבּוּ מִנֵּיה. מְנַלָּן, דְכְּתִיב, (מְשִׁלִּי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר וְדָרֶךְ חַיִּים תּוֹכַחוֹת מוֹסֵר. מָה כְּתִיב בְּתַרִּיָּה לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁת רָע מִחֻלְקַת לְשׁוֹן נְכָרִיָּה.

וְדָא הוּא סְטָרָא מְסֻאָבָא, סְטָרָא אַחֲרָא. דְּאִיָּהֵי קְיִימָא תְּדִיר קַמִּיָּה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאַסְטָאָה עַל חוּבִיָּהוֹן דְּבָנֵי נָשָׂא.

וְקְיִימָא תְּדִיר לְאַסְטָאָה לְתַתָּא לְבָנֵי נָשָׂא. לְאִדְפְּרָא חוּבִיָּהוֹן דְּבָנֵי נָשָׂא, וְיִלְעֵבֵד לִיה לְאִיּוֹב, דְּאִתְיִהִיבוּ בְּרִשׁוֹתֵיהָ, כְּמָה דְעֵבֵד לִיה לְאִיּוֹב.

וְכֵן עוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְהַשְׁטִין אֶת
יִשְׂרָאֵל וְלְהַזְכִּיר חַטָּאתֵיהֶם בְּכָל
מָה שֶׁעָשׂוּ בְּאוֹתָן הַפְּעָמִים
שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם בְּדִין, אֲזַי עוֹמֵד לְהַשְׁטִין
לָהֶם וְלְהַזְכִּיר חַטָּאתֵיהֶם, וְהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא חֵס עַל יִשְׂרָאֵל וְנוֹתֵן
לָהֶם עֲצָה לְהִנָּצֵל מִמָּנּוּ, וּבִמָּה?
בְּשׁוֹפֵר, בְּיוֹם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים בְּשַׁעֲרֵי
הַמִּשְׁתַּלַּח שְׁנוֹתָנִים לוֹ, כְּדִי
לְהַפְרֵד מֵהֶם וּלְהַשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתוֹ
הַחֶלֶק שֶׁלוֹ, וְהָרִי בְּאֵרוֹהַ.

בֵּא רְאֵה מָה פְּתוּב, (שם ה) רִגְלִיָּה
יְרֻדוֹת מוֹת שְׁאוּל צְעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ.
וּבִסוּד הָאָמוּנָה מָה פְּתוּב? (שם א)
דְּרֻכֶיהָ דְּרֻכֵי נֶעֱם וְכָל נְתִיבֶתֶיהָ
שְׁלוֹם. וְאֵלוֹ הֵם דְּרֻכֵי וְשִׁבְלֵי
הַתּוֹרָה, וְהַפֶּל אֶחָד. זֶה שְׁלוֹם
וְזֶה מוֹת, וְהַכֹּל הַפּוֹכִים זֶה מִזֶּה.
אֲשֶׁרֵי חֶלְקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּדְבָקִים בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא
כְּרֵאוּי וְנוֹתֵן לָהֶם עֲצָה לְהִנָּצֵל
מִכָּל הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים שֶׁל
הָעוֹלָם, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם עִם קִדּוּשׁ
לְנַחֲלָתוֹ וְחֶלְקוֹ, וְעַל כֵּן נוֹתֵן לָהֶם
עֲצָה בְּכָל אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בֵּא רְאֵה, כְּשֶׁהִצַּד הִרְעַ הַזֶּה יוֹרֵד
וּמִשׁוּטט בְּעוֹלָם וְרוֹאֶה אֶת
מַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם, שֶׁהֵם כָּלֵם
סוֹטִים דְּרֻכֶיהֶם בְּעוֹלָם, הוּא
עוֹלָה וּמִשְׁטִין עֲלֵיהֶם, וְאֵלְמָלָא
שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֵס עַל
מַעֲשֵׂי יְדִיו, הֵם לֹא הָיוּ נִשְׁאָרִים
בְּעוֹלָם.

מָה פְּתוּב? וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל יוֹסֵף
יוֹם יוֹם. כַּדְבָּרָה - שְׁעוֹלָה וּמַעֲלָה
בְּכָל יוֹם יוֹם, וְאוֹמֵר לְפָנַי
הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כַּמָּה רְעוֹת,
כַּמָּה מַלְשִׁינוֹת, כְּדִי לְכַלּוֹת בְּנֵי
אָדָם.

לְשִׁיבָאָה בְּנֵי עֲלָמָא.

וְכֵן קִיַּימָא עֲלֵיהֶוּ לְאִסְטָאָה דְיִשְׂרָאֵל
וּלְאִדְכָּרָא חוֹבֵיהוֹן בְּכָל מָה דְעֵבְדוּ,
בְּאִינוֹן זְמַנִּין דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קִיַּימָא
עֲלֵיהֶוּ בְדִינָא. כְּדִין קָאִים לְאִסְטָאָה לוֹן
וּלְאִדְכָּרָא חוֹבֵיהוֹן. וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חֵס
עֲלֵיהֶוּ דְיִשְׂרָאֵל, וַיְהִי לוֹן עֵיטָא לְאִשְׁתְּזָבָא
מִנִּיהָ. וּבִמָּה, בְּשׁוֹפֵר בְּיוֹמָא דְרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וּבְיוֹמָא דְכַפּוּרֵי בְשַׁעֲרֵי הַמִּשְׁתַּלַּח דִּיהִבִּין
לֵיהָ, בְּגִין לְאִתְפָּרְשָׁא מִנִּיהֶוּ, וּלְאִשְׁתַּדְּלָא
בְּהוּא חוֹלְקִיָּה, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב, (משלי ה) רִגְלִיָּה יְרֻדוֹת
מוֹת שְׁאוּל צְעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ. וּבְרִזָּא
דְמַהִימְנוֹתָא מָה כְּתִיב, (משלי א) דְרֻכֶיהָ דְרֻכֵי
נֶעֱם וְכָל נְתִיבֶתֶיהָ שְׁלוֹם. וְאֵלִין אִינוֹן אֲרַחֲזִין
וְשִׁבְלִין דְאוֹרִייתָא, וְכֹלָא חַד. הָאִי שְׁלוֹם
וְהָאִי מוֹת, וְכֹלָא הַפִּיכֵן דָּא מִן דָּא.

זְבָאָה חוֹלְקֵהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, דְאִינוֹן מַתְדַּבְּקִין
בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְדָקָא חֲזִי,
וַיְהִיב לוֹן עֵיטָא לְאִשְׁתְּזָבָא מִכָּל סְטָרִין
אֲחֵרִין דְעֲלָמָא. בְּגִין דְאִינוֹן עֲמָא קִדִּישָׁא
לְאִחְסִנְתִּיהָ וְחוֹלְקִיָּה, וְעַל דָּא יְהִיב לוֹן
עֵיטָא בְכֹלָא. זְבָאִין אִינוֹן בְּעֲלָמָא דִין,
וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי.

תָּא חֲזִי, כִּד הָאִי סְטָרָא בִישָׁא נַחַת וְשָׂאט
בְּעֲלָמָא, וְחֲמִי עוֹבְדִין דְבְנֵי נִשָׂא,
דְאִינוֹן פְּלֵהוּ סְטָאִין אֲרַחֲזִיָּהוּ בְּעֲלָמָא. סְלִיק
לְעִילָא וְאִסְטִין לוֹן, וְאֵלְמָלָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא חֲזִי עַל עוֹבְדֵי יְדוּי, לָא יִשְׁתַּאֲרוֹן
בְּעֲלָמָא.

מָה פְּתִיב וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
יוֹם. כַּדְבָּרָה, (דף קצ ע"ב) דְסָלְקָא וְסָאטִי
בְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְאוֹמֵר קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא, כַּמָּה בִישִׁין כַּמָּה דְלְטוֹרִין, בְּגִין